

UVODNIK

Nakon dvostruko anonimnog recenzentskog postupka i unapređenja prispelih rukopisa, Sveska 1 Volumen 21 Godište 2019 *Ekonomskih horizonata* sadrži, pored Uvodnika, šest priloga: četiri izvorna naučna i dva pregledna članka.

Na osnovu istraživanja razlika u iznosu naknada koje ostvaruju lica nakon odlaska u penziju po starom penzijskom režimu, koji se zasniva na tekućem finansiranju, i po novom penzijskom sistemu, koji se finansira uplatama doprinosa u penzijski fond, *Mathew Olasehinde Fashagba* i *Emmanuel Olaniyi Dunmade* utvrđuju da se po novom penzijskom sistemu isplaćuje manji iznos penzija u odnosu na penzije koje se isplaćuju po starom penzijskom režimu, uprkos činjenici da su uplate zaposlenih u penzijski fond, u oba penzijska sistema tokom istog broja godina staža, približno slične. Shodno navedenom zaključku, koautori ukazuju na potrebu efikasnijeg upravljanja investicionim ulaganjima penzijskog fonda, kako bi se ostvario njihov adekvatan povraćaj, čime bi se premestio jaz u primanjima koji postoji između dva penzijska sistema.

Visoko poresko opterećenje, što se negativno odražava na poslovanje svih ekonomskih subjekata u Nigeriji, razlog je za sprovođenje korporativne strategije poreskog planiranja, radi identifikovanja mogućnosti da se uplate poreza svedu na najmanju moguću meru, kako bi se ublažio negativan efekat poreza na dobit i finansijsko poslovanje. Shodno tome, *Temitope Olamide Fagbemi*, *Taiwo Azeez Olaniyi* i *Ayobolawole Adewale Ogundipe* istražuju implikacije planiranja korporativnog poreza za finansijske performanse

sistemski važnih banaka u Nigeriji, u periodu 2006-2016. Na osnovu rezultata istraživanja, ukazuju da povećanje efektivne poreske stope ima negativan uticaj na finansijski učinak sistemski važnih banaka. Shodno tome, preporučuju poreskim organima Nigerije da koriguju stope korporativnog poreza, kako bi se smanjile njihove negativne implikacije za poslovne rezultate.

Polazeći od stava da je pristupanje Evropskoj uniji (EU) postepen razvojni proces zemalja kandidata, *Emilija Beker Pucar* i *Olga Glavaški* razmatraju monetarne faze kroz koje prolaze emergentne zemlje EU (zemlje u razvoju i usponu). Istražujući okvire monetarne politike, identifikuju glavne izazove monetarnih vlasti u različitim etapama monetarne konvergencije, kao i nastojanja da se odabere adekvatna kombinacija režima deviznog kursa i monetarne politike. Naglašavaju da fleksibilni režimi deviznog kursa, uz zadržavanje monetarne autonomije, pružaju veći manevarski prostor monetarnim vlastima, apsorbujući eksterne šokove u kriznim uslovima, dok su rigidni režimi deviznog kursa podložniji makroekonomskom pregrevanju, sa posledičnim oštrijim internim i eksternim prilagođavanjima u post-kriznom periodu. Shodno tome, u procesu pristupanja EU, potrebno je imati u vidu ekonomsku žrtvu monetarne integracije i neophodnost pripremljenosti za funkcionisanje unutar rigidnog monetarnog okvira.

Budući da je, pod uticajem informacionih i komunikacionih tehnologija, izmenjen tradicionalni način komunikacije između potrošača, *Milan Kocić* i *Katarina Radaković* ukazuju na to da je usmena komunikacija, kao jedan od bitnih marketinških instrumenata, dobila novu dimenziju, zahvaljujući

* Korespondencija: V. Leković, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Liceja Kneževine Srbije 3, 34000 Kragujevac, Republika Srbija; e-mail: lekovic@kg.ac.rs

digitalnim oblicima komuniciranja. U tom cilju, koautori istražuju relevantne aspekte uticaja elektronske interpersonalne komunikacije na ponašanje potrošača, testirajući stavove na poverenju potrošača u oblasti *wellness* ponude. Rezultati ovog istraživanja mogu biti od koristi kako za kreatore *wellness* sadržaja i, shodno tome, za podsticanje razvoja turističkog sektora, tako i za korisnike navedenih usluga, jer se bržim širenjem informacija i komentara povećava poverenje potrošača, što je pretpostavka uspešnog tržišnog pozicioniranja.

Oslanjajući se na koncept održivog razvoja, kao kompleksan proces koji podrazumeva usaglašavanje ekonomskih, socijalnih i ekoloških ciljeva razvoja, uz adekvatnu institucionalnu podršku, *Lela Ristić*, *Nikola Bošković* i *Danijela Despotović* istražuju ključne aspekte održivog integralnog razvoja poljoprivrede i turizma u Republici Srbiji (RS). Na osnovu rezultata istraživanja, ukazuju na to da, uprkos činjenici da se poljoprivreda i turizam u RS odlikuju relevantnim bogatstvom prirodnih i kulturno-istorijskih resursa, raspoloživi poljoprivredni i turistički potencijali se nedovoljno koriste. Shodno tome, imajući u vidu komplementarnost poljoprivrede i turizma, ukazuje se na neophodnost institucionalnog podsticanja intenzivnijeg povezivanja poljoprivrede i turizma, kroz koncept integralnog održivog razvoja, čime se mogu ostvariti povoljni ekonomski efekti u razvoju

poljoprivredno-prehrambenog sektora, turizma, i ruralne privrede u celini.

Shodno opšteprihvaćenom stavu da je kvalitet osnova konkurentnosti preduzeća, *Milica Ristić*, *Radenko Milojević* i *Marija Radosavljević* razmatraju izostanak kvaliteta, što ima negativan uticaj na lojalnost kupaca i njihovo nezadovoljstvo, što prati rast troškova isporučenih proizvoda. Budući da ne postoji relevantan mehanizam upravljanja troškovima koji su uslovljeni izostankom kvaliteta, koautori nastoje da istraže uzajamnu povezanost dugoročnih rezervisanja i troškova eksternih otkaza. Polaze od stava da dugoročna rezervisanja mogu biti relevantan instrument kontrolinga u upravljanju troškovima eksternih otkaza. Analizom prvih sto najuspešnijih preduzeća u Republici Srbiji, potvrđena je polazna pretpostavka da dugoročna rezervisanja mogu da budu koristan mehanizam kontrolinga, kada se radi o troškovima eksternih otkaza, što argumentuje pozitivna korelacija između dugoročnih rezervisanja i neto dobitka preduzeća.

U ime Uredništva Časopisa i u svoje ime, zahvaljujem se, pre svega, autorima priloga objavljenih u ovoj Svesci Časopisa. Istovremeno, posebnu zahvalnost dugujemo recenzentima koji su, svojim konstruktivnim i kritičkim komentarima i sugestijama autorima podnetih priloga, doprineli podizanju nivoa kvaliteta publikovanih članaka.

Glavni i odgovorni urednik

Vlastimir Leković

Vlastimir Leković je redovni profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu. Doktorirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu, iz naučne oblasti opšta ekonomija i privredni razvoj. Izvodi nastavu iz nastavnih disciplina Komparativni ekonomski sistemi, Ekonomija javnog sektora, Institucionalna ekonomija, Metodologija naučnog istraživanja i Politike tržišne regulative, na osnovnim, diplomskim i doktorskim akademskim studijama. Ključne oblasti njegovog naučno-istraživačkog interesovanja su ekonomski sistem, ekonomska politika i institucionalna ekonomija.